

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

« 10 » 12 2019г.

КАРАР

№ 954

Бюджет кредитын кире кайтару, процент һәм башка түләүләрне түләү буенча юридик зат, муниципаль берәмлек йөкләмәләрен үтәүне тәмин итүгә бирелгән банк гарантиясенә, поручительлекнең ышанычлылыгын бәяләү тәртибен раслау турында

Бюджет кредитын кире кайтару, процент һәм башка түләүләрне түләү буенча юридик зат, «Ютазы муниципаль районы» муниципаль берәмлеге йөкләмәләрен үтәүне тәмин итүгә бирелгән банк гарантиясенә, поручительлекнең ышанычлылыгын бәяләү тәртибен раслау турында Россия Федерациясе Бюджет кодексының 93 маддәсе 3 пунктын үтәү йөзеннән карар бирә:

1. Бюджет кредитын кире кайтару, процент һәм башка түләүләрне түләү буенча юридик зат, «Ютазы муниципаль районы» муниципаль берәмлеге йөкләмәләрен үтәүне тәмин итүгә бирелгән банк гарантиясенә, поручительлекнең ышанычлылыгын бәяләүнең кушымта итеп бирелгән Тәртибен расларга.

2. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Ютазы муниципаль районы Финанс-бюджет палатасы рәисе Р.Г. Мөхәммәтовка йөкләргә.

Житәкче

А. Ә. Шафигуллин

Бюджет кредитын кире кайтару, процент һәм башка түләүләрне түләү буенча юридик зат, муниципаль берәмлек йөкләмәләрен үтәүне тәмин итүгә бирелә торган банк гарантиясенә, поручительстволарның ышанычлылыгын бәяләү Тәртибе

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Әлеге Тәртип Россия Федерациясе Бюджет кодексының 93² статьясы 3 пункты нигезендә эшләнгән һәм банк гарантиясе һәм поручительлекнең бюджет кредитын кире кайтару, процент һәм башка түләүләрне түләү буенча юридик зат, муниципаль берәмлек йөкләмәләрен үтәүне тәмин итүгә бирелә торган ышанычлылык күрсәткечләрен билгели.

2. Банк гарантиясе һәм поручительствоның ышанычлылыгы банк яисә башка кредит оешмасының һәм поручительләрнең финанс тотрыклылыгы (алга таба - гарант) белән билгеләнә.

3. әлеге Тәртип максатларында банк гарантиясе һәм поручительлекнең ышанычлылыгы дигәндә, гарант һәм поручительның бюджет кредитын кире кайтару буенча юридик зат, муниципаль берәмлек (алга таба – алучы) йөкләмәләрен үз вакытында һәм тулы күләмдә үти алуы аңлашыла.

4. Тәмин итү күләме бирелә торган бюджет кредиты күләмен, аның буенча процентларны һәм тиешле килешүдә каралган башка түләүләрне капларга тиеш.

5. Йөкләмәләрен үтәүне тәмин итүне рәсмиләштерү Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы бюджетыннан бюджет кредиты бирелгәнчегә кадәр башкарыла.

6. Ютазы муниципаль районының финанс-бюджет палатасы (алга таба - Финорган) Ютазы муниципаль районы бюджетыннан, банк гарантиясе һәм поручительстволардан бирелә торган бюджет кредитларын тәмин итүгә бирелә торган бәяләүне башкара.

II. Банк гарантиясе ышанычлылыгын бәяләү

2.1. Әлеге Тәртип максатларында гарант түбәндәге таләпләргә җавап бирергә тиеш:

ликвидация, үзгәртеп кору, банкротлык процессында булмаса;

Эшчәнлегә административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексында каралган тәртиптә туктатылмаса;

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы алдындагы акчалата йөкләмәләр буенча кичектерелгән (жайга салынмаган) бурыч һәм салымнар, җыямнар, иминият кертемнәре, пенялар, штрафлар, процентлар түләү буенча үтәлмәгән бурыч, шулай ук Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы

тарафыннан элегрэк бирелгэн муниципаль гарантиялэр буенча жайга салынмаган йөкләмэлэр булмаска;

Россия Федерациясе Үзәк банкының банк операцияләрен башкару өчен генераль лицензиясе булырга;

«Россия Федерациясе банкларында кертемнәрне иминиятләштерү турында» 2003 елның 23 декабрдәгә 177-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Россия Федерациясе банкларындагы физик затларның кертемнәрен мәжбүри иминиятләү системасында катнашырга (Россия банкының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәгә рәсми сайтында соңгы хисап датасына урнаштырылган рәсми мәгълүматлар);

Россия Федерациясе Үзәк банкы тарафыннан «Россия Федерациясе Үзәк банкы (Россия Банкы) турында» 2002 елның 10 июлендәгә 86-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә билгеләнгән мәжбүри нормативларны бозган өчен чаралар кулланылмаган булырга (Россия Федерациясе Үзәк банкының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәгә рәсми сайтында соңгы хисап датасына урнаштырылган рәсми белешмәләр).

2.2. Әлеге Тәртипнең 2.1 пунктында билгеләнгән таләпләргә туры килә торган гарант, финанс органына түбәндәгә документларны тапшыра:

а) гарантның алучы йөкләмәләре буенча гарант булырга ризалыгы турында хаты;

б) гарант раслаган гарантның гамәлгә кую документлары күчермәләре;

в) гарант раслаган салым органында исәпкә кую турында таныклык, дүләр төркөвенә алу турында таныклык яки юридик затларның Бердәм дүләр реестрыннан алу кәгазенә күчермәләре;

г) гарантның ликвидация, үзгәртеп кору, банкротлык процессында булмавын раслаучы документлар;

д) гарантның бер кеше идарә итә торган башкарма органы, гарант исеменнән килешүләр төзүгә башка вәкаләтле зат һәм гарантның баш хисапчысы вәкаләтләрен раслаучы, гарант тарафыннан таныкланган документлар (сайлау турында карар, билгеләп кую турында боерык, вазыйфага керү турында боерык, контракт күчермәсе, ышаныч кәгазе), шулай ук әлеге затларның нотариаль таныкланган имза үрнәкләре һәм гарант мөһерә оттисы;

е) банк гарантиясен бирү буенча (алучының йөкләмәләрен үтәүне тәмин итү өчен) алыш-бирешне гамәлгә ашыруга гарант идарәсенә вәкаләтле органы тарафыннан алыш-бирешне раслаучы (хуплаучы) документның нотариаль таныкланган күчермәсе;

ж) банк операцияләрен башкару өчен Россия Федерациясе Үзәк банкы генераль лицензиясенә нотариаль таныкланган күчермәсе;

з) гарантның соңгы хисап датасына салымнар һәм жыемнар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә түләнергә тиешле салымнар, жыемнар, иминият

кертемнәре, пенялар, штрафлар, процентлар буенча бурычлары булмавын раслаучы салым органы белешмәсе;

и) гарант тарафыннан таныкланган бухгалтерлык балансы һәм хисап финанс елы өчен һәм соңгы хисап датасына керемнәр һәм чыгымнар турында хисап;

к) әлеге Тәртипнең 2.2 пунктының «а» пунктчасы нигезендә хат белән мөрәжәгать итүнең алдагы елына гарант тарафыннан таныкланган бухгалтерлык хисаплылыгының бер елга дәрәҗәгә турында аудиторлык бәяләмәсе күчермәсе;

л) Россия Федерациясә Үзәк банкы тарафыннан билгеләнгән форма буенча гарантның үз акчаларын (капиталын) исәпләү һәм, рөхсәт ителгән күрсәткечләр диапазонын китереп, соңгы хисап датасына мәжбүри нормативлар күрсәткече;

м) Россия Федерациясә Үзәк банкы тарафыннан билгеләнгән форма буенча мәжбүри нормативлар турында мәгълүмат;

н) Россия Федерациясә Үзәк банкы тарафыннан билгеләнгән форма буенча гарант активларының сыйфаты турында мәгълүмат;

о) гарантның житәкче кул куйган һәм гарант мөһерә белән таныкланган чиста активлары хисабы;

п) соңгы ярты ел дәвамында гарант тарафыннан Россия Федерациясә Үзәк банкының мәжбүри резерв таләпләрен үтәү турында, клиентларның исәп-хисап документларын вакытында түләмәү фактларының булмавы хакында, Россия Федерациясә Үзәк банкы тарафыннан гарантка карата кулланылган мәжбүри йогынты чаралары булмау турында Россия Федерациясә Үзәк банкы белешмәсе;

р) Россия Федерациясә Үзәк банкы тарафыннан вәкаләтле вазыйфай затлар кандидатураларын килештерүне раслый торган документлар.

Гарант әлеге пунктның «в», «г», «з» пунктчаларында күрсәтелгән документларны тапшырмаган очракта, финанс органы аларны ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек тәртибендә соратып ала.

2.3. Гарантның финанс хәле түбәндәге күрсәткечләр белән билгеләнә:

- соңгы финанс елында һәм ағымдагы елның узган чорында зыянга эшләмәү;

- I һәм II категория сыйфатындагы гарант активлары активларның гомуми күләменнән кимендә 50 процентын тәшкил итәргә тиеш;

- гарантның Россия Федерациясә Үзәк банкы тарафыннан билгеләнгән мәжбүри нормативларга туры килүе;

- гарантның чиста активлары күләме бирелгән бюджет кредитының өчкө тапкырланган суммасыннан түбән булырга тиеш түгел.

2.4. Гарантның финанс органына кергән документлары шул көнне теркәлә.

2.5. Гарант тарафыннан тапшырылган документлар элге тәртипнең 2.2 пункттында билгеләнгән документлар исемлегенә туры килмәгән очракта, финанс органы, документларны теркәү датасыннан биш эш көнненән дә соңга калмыйча, сәбәпләрен күрсәтеп гарантка кире кайтара.

2.6. Гарант тарафыннан тапшырылган документлар элге тәртипнең 2.2 пункттында билгеләнгән документлар исемлегенә туры килгән очракта, финанс органы тарафыннан банк гарантиясенә ышанычлылыгын бәяләү үткәрелә. Финанс органы документларны теркәү датасыннан алып 15 эш көне эчендә тапшырылган документларны гарантның элге тәртипнең 2.1 пункттында каралган таләпләргә туры килү һәм, элге тәртипнең 2.3 пункттында күрсәтелгән күрсәткечләренә исәпкә алып, аның финанс хәлен билгеләү предметына карый.

Документларны карау нәтижәләре буенча Финанс органы гарантның финанс тотрыклылыгы һәм аның бюджет кредитын кире кайтару буенча алучының йөкләмәләрен үз вакытында һәм тулы күләмдә башкару сәләте турында бәяләмә эзерли, бу хакта гарантка бәяләмәне эзерләү датасыннан соң өч эш көнненән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

III. Поручительлекнең ышанычлылыгын бәяләү

3.1. Элге тәртип максатында поручитель түбәндәге таләпләргә җавап бирергә тиеш:

- ликвидация, үзгәртеп кору, банкротлык процессында булмау;

- административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексында каралган тәртиптә эшчәнлегә туктатылмау;

- Ютазы муниципаль районы муниципаль берәмлегә алдында акчалата йөкләмәләр буенча кичектерелгән (жайга салынмаган) бурычлары, салымнар һәм җыемнар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә түләнергә тиешле салымнар, җыемнар, иминият кертемнәре, пенялар, штрафлар, процентлар түләү буенча үтәлмәгән йөкләмәләре, шулай ук Ютазы муниципаль районы тарафыннан элгрәк бирелгән муниципаль гарантияләр буенча жайга салынмаган йөкләмәләр булмау.

3.2. Элге тәртипнең 3.1 пункттында билгеләнгән таләпләргә туры килә торган поручитель финанс органына түбәндәге документларны тапшыра:

а) поручительнең алучы йөкләмәләре буенча поручитель булырга ризалыгы турында хаты;

б) поручительнең поручитель тарафыннан таныкланган гамәлгә кую документлары күчермәләре;

в) поручитель тарафыннан таныкланган салым органында исәпкә кую турында таныклыкның, дәүләт теркәвенә алу хакында таныклыкның яки юридик затларның бердәм дәүләт реестрыннан язу кәгазенең күчермәләре;

г) поручительнең бер кеше идарә итә торган башкарма органы, поручитель исемненән килешүләр төзүгә башка вәкаләтле зат һәм поручительнең баш хисапчысы вәкаләтләрән раслаучы, поручитель тарафыннан таныкланган документлар (сайлау турында карар, билгеләп кую турында боерык, вазыйфага керү турында боерык, контракт күчермәсе, ышаныч кәгазе), шулай ук әлеге затларның нотариаль таныкланган имза үрнәкләре һәм поручитель мөһере оттискы;

д) поручительлек бирү буенча (алучының йөкләмәләрен үтәүне тәмин итү өчен) алыш-бирешне гамәлгә ашыруга поручитель идарәсенә вәкаләтле органы тарафыннан алыш-бирешне раслаучы (хуплаучы) документның нотариаль таныкланган күчермәсе;

е) поручительнең ликвидация, үзгәртеп кору, банкротлык процессында булмавын раслаучы документлар;

ж) поручитель тарафыннан хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыруга лицензиянең нотариаль таныкланган күчермәсе (Россия Федерациясе законнарында поручитель тарафыннан гамәлгә ашырыла торган эшчәнлек лицензия нигезендә гамәлгә ашырыла дип билгеләнгән очракта);

з) поручительнең кредит оешмаларында ачылган гамәлдәге счетлары турында салым органы тарафыннан расланган белешмә;

и) поручительнең исәп-хисап счетларында акчалар булу һәм аларның картотекага суммасы турында банклар тарафыннан бирелгән белешмәләр;

к) поручитель тарафыннан расланган бухгалтерлык балансы, хисап финанс елы һәм соңгы хисап датасына финанс нәтижәләре турында хисап (аларга аңлатма язулары, аларны кабул итү турында салым органы тамгасы белән һәм төп чаралар турында баланс статьяларының расшифровкаларын теркәп, тәмамланмаган төзелеш хакында, матди кыйммәтләргә кертемле керемнәр, озак сроклы финанс кертемнәре, кыска сроклы финанс кертемнәре һәм займнар, кредит бурычлары (һәр төр бурыч буенча) турында);

л) соңгы хисап датасына салымнар һәм жыемнар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә түләнергә тиешле салымнар, жыемнар, иминият кертемнәре,

пенялар, штрафлар, процентлар буенча поручительнең бурычлары булмавын раслаучы салым органы белешмәсе;

м) әлеге тәртипнең 3.2 пунктының «а» пунктчасы нигезендә хат белән мөрәжәгать итүнең алдагы елына поручительнең бухгалтерлык хисаплылығының бер елга дәрәҗәсигә турында аудиторлык бәяләмәсе күчәргә (Россия Федерациясе законнары нигезендә ел саен аудиторлык тикшерүе узарга тиешле юридик затлар өчен);

н) поручительнең җитәкче кул куйган һәм поручитель мөһерә белән таныкланган чиста активлары хисабы.

Поручитель әлеге пунктның «в», «е», «л» пунктчаларында күрсәтелгән документларны тапшырмаган очракта, финанс органы аларны ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек тәртибендә соратып ала.

3.3. Поручительнең финанс органына кергән документлары шул ук көнне теркәлә.

3.4. Поручитель тарафыннан тапшырылган документлар әлеге тәртипнең 3.2 пунктында билгеләнгән документлар исемлегенә туры килмәгән очракта, Финанс органы документларны, теркәү датасыннан биш эш көнненән дә соңга калмыйча, сәбәпләрен күрсәтеп поручительгә кире кайтара.

3.5. Поручитель тарафыннан тапшырылган документлар әлеге тәртипнең 3.2 пунктында билгеләнгән документлар исемлегенә туры килгән очракта, Финанс органы тарафыннан поручительлекнең ышанычлылығын бәяләү үткәрелә. Финанс органы документларны теркәү датасыннан алып 15 эш көне эчендә тапшырылган документларны поручительнең әлеге Тәртипнең 3.1 пунктында каралган таләпләргә туры килү предметына карый һәм поручительнең финанс хәлен бәяләү методикасы нигезендә поручительнең финанс хәленә анализ ясый.

Бюджет кредитын кайтару буенча йөкләмәләренә үтәүне тәмин итү буенча поручительләр булып торучы юридик затларның финанс хәленә анализ ясалмаса мөмкин, әгәр күрсәтелгән юридик затлар алуыга бюджет кредитын бирү турында кабул ителгән датага «Фитч Рейтингс» (Fitch Ratings) яки «Стандарт энд Пурс» (Standard & Poor's) рейтинг агентлыклары классификациясе буенча «BB-» рейтингыннан ким булмаган яисә «Мудис Инвесторс Сервис» (Moody's Investors Service) рейтинг агентлығы классификациясе буенча «Ba3» дәрәҗәсеннән ким булмаган рейтингка ия булган очракта.

Документларны карау нәтиҗәләре буенча финанс органы поручительнең финанс тотрыклылығы һәм аның бюджет кредитын кире кайтару буенча алуының йөкләмәләрен үз вакытында һәм тулы күләмдә башкару сәләте турында бәяләмә эзерли, бу хакта поручительгә бәяләмәне эзерләү датасыннан соң өч эш көнненән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

Кушымта
бюджет кредитын кире кайтару,
процент һәм башка түлүүләр түләү
буенча юридик зат, муниципаль
берәмлек йөкләмэләрен үтәүне тәэмин
итүгә бирелә торган
поручительстволар, банк гарантиясенә
ышанычлылыгын бәяләү Тәртибенә

Поручительнең финанс хәлен бәяләү методикасы

1. Поручительнең финанс хәлен бәяләү өчен финанс индикаторларының өч төркеме кулланыла:

ликвидлык коэффициенты;

шәхси һәм заем акчалары нисбәте коэффициенты;

рентабельлек күрсәткече.

Исәп-хисап киләсе башлангыч мәгълүмат нигезендә башкарыла:

№1 формасы (бухгалтерлык балансы);

№ 2 формасы (финанс нәтижәләре турында хисап).

2. Ликвидлык коэффициенты

2.1. Ликвидлык коэффициентлары төркеме өч күрсәткечтән тора:

абсолют ликвидлык коэффициенты;

тиз ликвидлык коэффициенты;

агымдагы ликвидлык коэффициенты.

2.2. Абсолют ликвидлык коэффициенты K1 түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$K1 = \frac{\text{ден. средства (1250)} + \text{кр. фин. вложения (1240)}}{\text{тек. обязательства (1500 - 1530 - 1540)}}$$

биредә:

ден. средства - кассадагы һәм исәп-хисап счетындагы акча (балансның 1250 нче юлы);

кр.фин.вложения - хисап чоры ахырына алынган кыска сроклы финанс чыгымнары (акцияләр, вексельләр, облигацияләр, бирелгән займнар һ.б.) суммасы. Аларга мөрәжәгать итү (түләү) вакыты хисап датасыннан яки операция циклының дәвамлылыгыннан соң 12 айдан артмаган (балансның 1240 нчы юлы) кертемнәр керә;

тек. обязательства - хисап датасыннан соң 12 айдан да ким булмаган вакытка поручительнең кыска вакытлы финанс йөкләмәләре. Әһәмияте V баланс бүлегә

(1500 нче юл) нәтижәләренә булачак чор керемнәренә (1530 нчы юлы) һәм бәяләү йөкләмәләренә (1540 нчы юлы) аермасы буларак исәпләп чыгарыла.

2.3. Тиз ликвидлык коэффициенты К2 хужалык әйләнешенән акчаны оператив рәвештә азат итү сәләтен характерлый һәм булган финанс йөкләмәләрен түләү мөмкинлеген күрсәтә. Күрсәткеч түбәндәге формула буенча билгеләнә:

$$K2 = \frac{\text{деб. задолженность (1230)} + \text{кр. фин. вложения (1240)} + \text{ден. средства (1250)}}{\text{тек. обязательства (1500 - 1530 - 1540)}}$$

биредә:

деб. задолженность - дебиторлык бурычы, аны түләү ел дәвамында көтелә (балансның 1230 нчы юлы);

кр. фин. вложения – поручительнең хисап чоры ахырына алынган кыска сроклы финанс чыгымнары (акцияләр, вексельләр, облигацияләр, бирелгән займнар һ.б.) суммасы. Аларга мөрәжәгать итү (түләү) вакыты хисап датасыннан яки операция циклының дәвамлылыгыннан соң 12 айдан артмаган (балансның 1240 нчы юлы) кертемнәр керә;

ден. средства - кассадагы һәм исәп-хисап счетындагы акча (балансның 1250 нче юлы);

тек. Обязательства йөкләмәләр - хисап датасыннан соң 12 айдан да ким булмаган вакытка поручительнең кыска вакытлы финанс йөкләмәләре. Күрсәткеч V баланс бүлегә (1500 нче юл) нәтижәләренә (1530 нчы юл) һәм бәяләү йөкләмәләренә (1540 нчы юл) аермасы буларак билгеләнә.

2.4. Агымдагы ликвидлык коэффициенты К3 түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$K3 = \frac{\text{оборотные активы (1200)}}{\text{кр. обязательства (1500 - 1530)'}}$$

биредә:

оборотные активы (1200) - әйләнештәге активлар (балансның 1200 нче юлы);

кр. обязательства (1500 – 1530) - хисап датасыннан соң 12 айдан да ким булмаган вакытка поручительнең кыска вакытлы финанс йөкләмәләре. Өһәмияте V баланс бүлегендәге (1500 нче юл) нәтижәненә һәм киләсе чордагы керемнәренә (1530 нчы юл) аермасы буларак исәпләнә.

3. Шәхси һәм заем акчалары нисбәте коэффициенты

Шәхси һәм заем акчалары нисбәте коэффициенты К4 түбәндәге формула буенча билгеләнә:

$$K4 = \frac{\text{собственный капитал (1300)}}{\text{заемный капитал (1500 + 1400 - 1530)'}}$$

биредә:

собственный капитал (1300) - шәхси капитал һәм резервлар (1300 нче юл);
заемный капитал (1500 + 1400 – 1530) - финанс бурычлары. Әһәмиятләре кыска сроклы һәм озак сроклы йөкләмәләр суммасы буларак (балансның № 1500 и № 1400 юллары)_ булачак чорларның керемнәрен исәпкә алмыйча (балансның 1530 нчы юлы) билгеләнә.

4. Рентабельлек күрсәткече

4.1. К5 рентабельлек күрсәткечен исәпләү тәртибе сәүдә предприятиеләре һәм башка тармак предприятиеләре булган поручительләр өчен аерым билгеләнә.

4.2. Сәүдә предприятиеләре булган поручительләр өчен рентабельлек күрсәткече түбәндәге формула буенча билгеләнә:

$$K5 = \frac{\text{прибыль от продаж (2200)}}{\text{валовая прибыль (2100)}},$$

биредә:

сатудан кергән табыш - продукцияне сатудан табыш (финанс нәтижеләре турында хисапның 2200 нче юлы);

тулай табыш - тулай табыш (финанс нәтижеләре турында хисапның 2100 нче юлы).

4.3. Башка тармак предприятиеләре булган поручительләр өчен рентабельлек күрсәткече түбәндәге формула буенча билгеләнә:

$$K5 = \frac{\text{прибыль от продаж (2200)}}{\text{выручка (2110)}},$$

биредә:

сатудан кергән табыш - продукцияне сатудан табыш (финанс нәтижеләре турында хисапның 2200 нче юлы);

керем - керем (финанс нәтижеләре турында хисапның 2110 нчы юлы).

5. Финанс торышын бәяләү төзү

5.1. Һәр база индикаторы өчен иң яхшы һәм иң начар чик әһәмиятләре билгеләнә.

5.2. Алынган әһәмияткә һәм иң чик күрсәткечләргә нигезләнәп, һәр күрсәткеч өчен өч категориянең берсе билгеләнә. Күрсәткечләрнең иң чик әһәмиятләре һәм күрсәткечләрнең факттагы әһәмиятләренә карап, категорияне сайлау кагыйдәсе 1 нче таблицада китерелгән.

Таблица 1. Күрсәткечләрнең иң чик әһәмиятләре һәм күрсәткечләрнең факттагы әһәмиятләренә карап категорияне сайлау

Коэффициентлар	1 категория (күрсәткечнең яхшы әһәмияте)	2 категория (күрсәткечнең канәгатләнәрлек кыйммәте)	3 категория (күрсәткечнең канәгатләнмәслек әһәмияте)
K ₁	0,2дән артык	0,1-0,2	0,1дән ким
K ₂	0,8 дән артык	0,5-0,8	0,5тән ким
K ₃	2,0дән артык	1,0-2,0	1,0дән ким
K ₄			
сәүдә предприятиеләре	0,6дан артык	0,4-0,6	0,4 тән ким
башка тармак предприятиеләре	1,0 дән артык	0,7-1,0	0,7дән ким
K ₅	0,15 тән артык	0,0-0,15	(рентабльле түгел) 0,0 дән ким

5.3. Жыелма бәянең әһәмияте (S) түбәндәге формула буенча билгеләнә:

$$S = \text{Вес}_1 \times \text{Категория}_1 + \text{Вес}_2 \times \text{Категория}_2 + \text{Вес}_3 \times \text{Категория}_3 + \text{Вес}_4 \times \text{Категория}_4 + \text{Вес}_5 \times \text{Категория}_5,$$

биредә:

Вес_і - жыелма бәяләүдә К_і күрсәткечнең авырлыгы, і = 1, 2, 3, 4 яки 5.

Авырлыгы- і = 1, 2, 3, 4 яки 5.

Күрсәткеч авырлыгы әһәмияте 2 таблицада тәкъди ителгән.

Ктегория і-К_і күрсәткече әһәмияте аңа караган категория.

Категория і: 1, 2 яки 3.

2 таблица. Жыелма бәяне исәпләгәндә кулланыла торган күрсәткечләрнең авырлыгы

Күрсәткеч	Күрсәткечнең авырлыгы
Абсолют ликвидлык коэффициенты K1	0,11
Тиз ликвидлык коэффициенты K2	0,05
Агымдагы ликвидлык коэффициенты K3	0,42
Шәхси һәм заем чаралары күрсәткече K4	0,21

Күрсәткеч	Күрсәткечнең авырлыгы
Рентабельлек коэффициенты К5	0,21

5.4. Жыелма бәяләүнең әһәмияте нигезендә поручительнең финанс хәле:

жыелма бәянең әһәмияте 1,05 тән артмаса, яхшы булып тора;

жыелма бәя 1,05 артык булса, әмма 2,4 тән артмаса канәгәтләнәрлек булып санала;

жыелма бәянең күрсәткече 2,4 тән артып китсә, канәгәтләнмәслек булып санала.

Поручительнең чиста активлары күләме бюджет кредитының өч тапкыр бирелгән суммасы күләменнән ким булырга тиеш түгел.